

Spreektekst Technische Briefing Tweede Kamer, 30 november 2017.

Remko Bos:

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Allereerst wil ik u hartelijk danken voor de uitnodiging voor deze technische briefing. Als toezichthouder voor de Warmtewet informeren wij u graag over de herziening van deze wet en gaan wij graag in op de vragen die u heeft over deze herziening.

slide 1

Wij willen benadrukken dat marktpartijen en consumenten gebaat zijn bij een snelle inwerkingtreding van deze herziening. Want deze herziening leidt tot een significante verbetering van de consumentenbescherming, mits deze gepaard gaat met goede lagere regelgeving. Dit kan ook bijdragen aan het vertrouwen van consumenten in warmtenetten. En dat vertrouwen is van belang voor de overgang naar een duurzame warmtevoorziening. Daarnaast draagt deze herziening bij aan effectiever toezicht door de ACM. Tegelijkertijd is dit wetsvoorstel geen eindstation. In een volgend wetstraject zullen vraagstukken over marktordening, financiering en verdeling van de kosten in de warmtetransitie moeten worden geadresseerd. Over deze vraagstukken wordt door het ministerie van EZK en door ons nagedacht, maar het is te vroeg om daar nu al standpunten over in te nemen.

slide 2

De ACM heeft als toezichthouder een aantal taken op het gebied van de Warmtewet. Zo stelt de ACM jaarlijks de maximumprijs voor warmte vast op basis van het Niet Meer dan anders beginsel. Het NMDA-beginsel is vandaag specifiek op de agenda geplaatst, dus daar zal mijn collega Paul Benner u in de tweede helft van deze presentatie meer uitleg over geven. Daarnaast houden

we toezicht op de naleving van de Warmtewet. Verder brengen wij tweejaarlijks de rendementsmonitor uit. En we hebben inmiddels 25 vergunningen aan warmteleveranciers verleend

slide 3

Al snel na de inwerkingtreding van de Warmtewet in 2014 werden door de ACM en door marktpartijen veel knelpunten gesignaleerd bij de uitvoering van deze wet. De huidige Warmtewet is op essentiële punten onduidelijk en sluit niet goed aan op de praktijk. De Minister heeft deze knelpunten onderkend en genoemd in zijn brief aan de Tweede Kamer van 7 juli 2014. Op 4 februari 2015 heeft de ACM in een rondetafelsessie in uw Kamer een aantal van die knelpunten benadrukt.

Inmiddels is het voorstel voor een herziene Warmtewet ingediend in uw Kamer. Deze herziening vormt een sterke verbetering ten opzichte van de huidige Warmtewet. Onduidelijkheden in definities zijn weggenomen. Hierdoor zijn er voor de ACM meer mogelijkheden om effectief toezicht te houden en is betere handhaving mogelijk. Daarnaast is de reikwijdte van de wet aangepast. VvE's en woningcorporaties vallen straks niet meer onder de Warmtewet. Hiermee komt de disproportioneel hoge lastendruk voor deze partijen te vervallen. Verder wordt met deze herziening het probleem van onduidelijke definities opgelost. Tenslotte zullen er meer gereguleerde tarieven komen, bijvoorbeeld voor de levering van koude en voor de afleverset. Hierdoor wordt de gebonden consument beter beschermd. Kortom, de consument heeft er belang bij dat dit voorstel voor herziening snel wordt behandeld en aangenomen.

Om deze wet goed uit te kunnen voeren en de consument bescherming te kunnen bieden, is het uitermate belangrijk dat de herziene wetsbepalingen goed worden vertaald in de lagere regelgeving. Dit is met name van belang voor de tariefregulering, omdat veel onderdelen daarvan nog in de lagere regelgeving moeten worden uitgewerkt. Wij zijn hierover met het ministerie van EZK in

gesprek.

Wij realiseren ons dat deze herziening van de Warmtewet niet het eindstation is. Zoals de Minister aangeeft in de Memorie van Toelichting, is deze nieuwe Warmtewet een eerste stap in een reeks aan maatregelen om de energietransitie verder in gang te zetten. Met een transparantere en scherpere tariefregulering wordt de consument beter beschermd. Dat draagt bij aan het vertrouwen in warmte als duurzaam alternatief voor aardgas.

Voor een succesvolle transitie van de warmtevoorziening zullen belangrijke vraagstukken zoals marktordening, financierbaarheid van de infrastructuur en de verdeling van de kosten moeten worden geadresseerd. Er moet goed worden nagedacht over de keuzes die daarin zullen worden gemaakt. Wij adviseren om voldoende tijd te nemen om tot een goede afweging voor de toekomstige infrastructuur te komen. Het tweede punt dat u heeft geagendeerd valt hier wat ons betreft ook onder. Dat is de vraag of warmtenetten en/of de warmte-operators in publieke of private handen moeten zijn. De beleidmakers zijn al volop aan het nadenken over de toekomstige marktordening. Het is echter niet aan de ACM om hier nu al een standpunt over in te nemen en uit te dragen. Beleidkeuzes omtrent deze vraagstukken zullen in volgende wetgevingstrajecten worden meegenomen.

Dan geef ik het woord nu aan Paul Benner die in zal gaan op het NMDA-beginsel, de knelpunten die de ACM ondervindt bij het huidige tariefmodel en de oplossingen die zijn opgenomen in de herziene Warmtewet.

Paul Benner:

slide 4

De ACM stelt het maximumtarief voor warmte vast op basis van het 'niet-meer dan anders' beginsel. Uitgangspunt is dat de warmteverbruiker niet meer betaalt dan een gemiddelde gasgebruiker voor gas. Ik zal eerst kort uitleggen hoe deze maximumprijs onder de huidige wet tot stand komt. Vervolgens zal ik de knelpunten die wij ondervinden bij het huidige tariefmodel benoemen. Daarna zal ik ingaan op de wijzigingen in de herziening.

Voor het berekenen van de maximumprijs gaan wij uit van een gasreferentie. Zoals gezegd is het uitgangspunt de prijs die een gemiddeld huishouden betaald voor gas. De maximumprijs bestaat uit een vast gedeelte en een variabele prijs per gigajoule. Naast deze maximumprijs mag de leverancier onder de huidige Warmtewet ook de volgende tarieven in rekening brengen:

- de redelijke kosten voor een afleverset
- het meettarief gas als de woning een meter dan wel een afleverset heeft.
- daarnaast mag de leverancier nog een eenmalige aansluitbijdrage in rekening brengen. Deze bijdrage is in de huidige wet alleen gereguleerd voor aansluitingen op bestaande netten. De aansluitbijdrage voor een aansluiting op een nieuw net, is in de huidige wet niet gereguleerd.

slide 5

Voor berekening van het **vaste deel van de maximumprijs** wordt gekeken naar de vaste kosten die een gemiddelde gebruiker van gas heeft. Daarbij wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met de aanschaf van een CV ketel en de vaste transport- en leveringskosten. Parameters hiervoor zijn opgenomen in de Warmteregeling.

Van deze vaste kosten worden de kosten voor een afleverset, de kosten van het onderhoud van de afleverset en de meetkosten afgetrokken. Deze kosten mag de leverancier, zoals net aangegeven, immers apart in rekening brengen.

slide 6

Voor het **variabele deel van de maximumprijs** wordt gekeken naar onder andere de leveringskosten voor gas en de energiebelasting. Als de energiebelasting voor gas omhoog gaat, heeft dit dus ook gevolgen voor de maximumprijs warmte. Voor de leveringskosten voor gas wordt uitgegaan van standaard jaarcontracten van de drie grootste gasleveranciers. Voor de berekening van het variabele deel van de maximumprijs wordt gebruik gemaakt van parameterwaarden die het ministerie van EZK heeft vastgesteld in lagere regelgeving. Deze waarden gaan uit van een referentiesituatie van een gemiddeld huishouden dat gas gebruikt. Niet ieder huishouden herkent zich in deze gemiddelde situatie. Het ministerie van EZK heeft in de Memorie van Toelichting aangegeven dat er in de lagere regelgeving verbeteringen worden aangebracht in de wijze van berekening van de maximumprijs. Dit betekent dat de waarde van een aantal parameters zal worden herzien.

slide 7

Het tariefmodel in de huidige wet kent een aantal knelpunten die worden opgelost met de herziening van de Warmtewet.

Lauw water

De afgelopen jaren heeft de ACM geconstateerd dat het huidige tariefreguleringsmodel niet goed past bij het lauw watersysteem. Het gaat om een systeem waarbij de warmteleverancier lauw water levert aan de consument. Met een individuele warmtepomp verwarmt de consument dit water zelf zodat het geschikt is voor ruimteverwarming en warm tapwater.

Aanvankelijk heeft de ACM in een besluit (n.a.v. een handhavingsverzoek tegen Vestia) geoordeeld dat lauw water niet valt onder de definitie van warmte. Het College van Beroep voor het Bedrijfsleven heeft echter in deze zaak geoordeeld dat lauw water wel als warmte in de zin van de Warmtewet moet worden aangemerkt. De ACM heeft vervolgens in de zaak Hoogeland - Vestia nader

onderzoek gedaan en geconstateerd dat Vestia minder in rekening brengt dan de maximumprijs voor warmte.

De extra kosten die de consument maakt voor de huur of aanschaf van een individuele warmtepomp en voor de elektriciteit voor die pomp, kan de ACM niet meenemen. Daar biedt de huidige wet geen handvatten voor. Het kan dus zijn dat een consument met een individuele warmtepomp meer kosten heeft voor zijn warmtevoorziening dan een gemiddelde gasverbruiker of een consument die is aangesloten op een regulier stadsverwarmingsnet. In die gevallen wordt dan niet aan het NMDA beginsel voldaan.

Koude

Met een warmte-koudeopslag systeem (een zogenaamd WKO-systeem) wordt zowel warmte als koude geleverd. De consument is contractueel verplicht om ook koude af te nemen. Levering van koude is noodzakelijk om het systeem goed te laten functioneren. In de huidige Warmtewet is warmte gereguleerd, maar koude niet. Omdat koude niet is gereguleerd worden consumenten met een WKO systeem daarom onvoldoende beschermd door de huidige Warmtewet.

Het wetsvoorstel voorziet in de mogelijkheid om voor zowel de levering van koude – als onlosmakelijk onderdeel van warmte – als voor de levering van lauw water aparte maximumtarieven vast te stellen. Dit wordt door EZK nader uitgewerkt in de lagere regelgeving. De ACM ziet dit als een belangrijke verbetering. Hiermee worden de gebonden consumenten die zijn aangesloten op een WKO systeem beter beschermd.

Aansluitbijdrage

De aansluitbijdrage voor aansluitingen op nieuwe netten is in de huidige Warmtewet niet gereguleerd. Voor bestaande netten geldt wel een maximum tarief. De hoge bijdragen die nu in veel gevallen in rekening worden gebracht staan in geen verhouding met de daadwerkelijke kosten voor een aansluiting.

In de herziene wet komt er een maximumtarief voor iedere aansluiting, ongeacht of dit een aansluiting op een nieuw of een bestaand net is. Dit tarief is gebaseerd op de werkelijke gemiddelde kosten voor een aansluiting. Hier wordt de gasreferentie losgelaten en het NMDA beginsel verlaten. Voor verschillende typen aansluitingen kunnen verschillende tarieven worden vastgesteld. Dit wordt nader uitgewerkt in de lagere regelgeving. Een eventueel financieel tekort in de businesscase kan nu niet meer via de aansluitbijdrage in rekening worden gebracht. Dit vinden wij een verbetering omdat het leidt tot een transparanter tarief voor de consumenten. In de Memorie van Toelichting is wel opgenomen dat het partijen vrij staat om op een andere manier afspraken te maken om deze kosten door te berekenen. Denk dan bijvoorbeeld aan afspraken met de projectontwikkelaar die een kostendekkingsbijdrage doorberekent in de aankooprijks van een woning.

Afsluitbijdrage

In de huidige wet is het tarief voor de afsluitbijdrage niet gereguleerd. Warmteleveranciers brengen vaak hoge tarieven in rekening voor het afsluiten van warmte. Deze tarieven zijn niet altijd transparant en via de afsluitbijdrage worden nog wel eens de gedeerde inkomsten in rekening gebracht. Dit is een groot probleem voor consumenten die geen gebruik meer willen maken van het collectieve warmtenet en willen kiezen voor een eigen individuele warmtevoorziening.

Daarom voorziet de herziene wet in een maximumtarief voor afsluitingen. Dit tarief is gebaseerd op de gemiddelde werkelijke kosten die gemoeid zijn met een fysieke afsluiting. Ook hier kunnen verschillende tarieven worden vastgesteld voor verschillende typen afsluitingen. De ACM ziet dit als een verbetering ten opzichte van de huidige wet, waar dit tarief niet gereguleerd is.

Afleverset

De ACM heeft klachten gekregen over de huurprijs van de afleverset die de leveranciers in rekening brengen. Voor de huur van een afleverset mag de leverancier in de huidige wet de redelijke kosten in rekening brengen. Het is voor de ACM lastig om te bepalen of de kosten die in rekening worden gebracht redelijk zijn omdat warmteleveranciers deze kosten niet goed hebben verwerkt in hun administratie.

In de herziene Warmtewet is bepaald dat er een maximumtarief voor de afleverset zal worden vastgesteld door de ACM. Dit maximumtarief wordt gebaseerd op de gemiddelde kosten voor een afleverset. Voordeel hiervan is dat de maximumtarieven vooraf bekend zijn, waardoor er effectiever toezicht kan worden gehouden en sneller kan worden gehandhaafd bij overtreding. Bovendien is voor de verbruikers van te voren duidelijk wat een leverancier maximaal voor een afleverset in rekening mag brengen. Ook hier is er de mogelijkheid om verschillende tarieven voor verschillende soorten afleversets vast te stellen. Dit wordt nader uitgewerkt in de lagere regelgeving.

Afwijkend tarief voor warmtelevering

Tenslotte is geregeld dat een leverancier een tarief mag aanbieden dat afwijkt van de maximumprijs voor warmtelevering, mits in ieder geval ook de maximumprijs of lager wordt aangeboden. Deze mogelijkheid tot tariefdifferentiatie leidt tot keuzemogelijkheden voor de consument. De consument kan een tariefpakket kiezen dat het beste past bij zijn situatie. Bovendien kan tariefdifferentiatie energiebesparing stimuleren en innovatieve producten en diensten een impuls geven. In de lagere regelgeving worden transparantie-eisen ten aanzien van tariefaanbiedingen opgenomen waar de leverancier aan moet voldoen. Uitgangspunt is dat voor de consument duidelijk moet zijn dat voor de maximumprijs kan worden gekozen en dat het consequenties kan hebben als een andere tariefsoort wordt gekozen. De ACM zal er op toezien dat deze transparantieplichtingen worden nageleefd.

slide 8

De consument, de markt en de ACM zijn gebaat bij een snelle inwerkingtreding van de herziene Warmtewet. Vanwege de knelpunten in de huidige Warmtewet ervaart de ACM al jaren belemmeringen om effectief toezicht te kunnen houden. Deze herziene wet leidt, mits er goede lagere regelgeving komt, tot een significante verbetering als het gaat om de bescherming van de gebonden consument.